

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019 -08- 0 7 Nr. (29.5 - 21) STAP- 3924

DĖL TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS 1930 M. KONVENCIJOS DĖL PRIVERSTINIO AR PRIVALOMOJO DARBO PROTOKOLO RATIFIKAVIMO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė ir teikia svarstyti šiuos teisės aktų projektus:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolą“ projektą;

2. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolą“ projektą;

3. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolo ratifikavimo“ projektą (toliau kartu – teisės aktų projektai).

Teisės aktų projektų tikslas – atlikti teisinės procedūras, reikalingas 2014 m. birželio 11 d. Ženevoje priimtam Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolui (toliau – Protokolas) ratifikuoti, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 6 punktu, Protokolas priskirtinas ratifikuojamų tarptautinių sutarčių kategorijai.

Priverstinio ar privalomojo darbo panaikinimo tema aktuali visame pasaulyje, taip pat ir Lietuvoje. Tarptautiniai veiksmai ir susitarimai – reikšmingiausios ir efektyviausios priemonės kovojant su priverstiniu ar privalomuoju darbu.

Priverstinio darbo uždraudimas ir laisvės pasirinkti darbą principas įtvirtinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnyje, Lietuvos Respublikos darbo kodekso 2 straipsnyje, kituose nacionaliniuose teisės aktuose. Be to, 1994 m. rugsėjo 26 d. Lietuva ratifikavo TDO 1930 m. konvenciją dėl priverstinio ar privalomojo darbo (Nr. 29) (toliau – Konvencija) (įsigaliojo 1995 m. rugsėjo 26 d.). Ši Konvencija yra viena iš aštuonių pagrindinių TDO konvencijų, įtvirtinančių tarptautinius darbo standartus, ir yra pripažįstama kaip žmogaus teisių apsaugos instrumentas.

2014 m. birželio 11 d. TDO priėmė Protokolą, kuriuo papildyta Konvencija – pašalintos jos įgyvendinimo spragos, nurodant, kad valstybės turi tinkamai vykdyti savo pareigas, siekdamos priverstinio darbo panaikinimo, užtikrinti apsaugą ir efektyvias teisių gynimo priemones, įskaitant kompensaciją aukoms; kur būtina, pasikonsultavusios su socialiniais partneriais, turi nustatyti ar plėtoti nacionalinę politiką ir veiksmų planą, siekdamos panaikinti visų formų priverstinį ar privalomąjį darbą. Prevencinės priemonės turi apimti asmenų švietimą ir informavimą, platesnį teisės aktų, susijusių su priverstinio darbo panaikinimu, taikymą visiems darbuotojams visuose ekonominiuose sektoriuose, darbuotojų, kurie naudojasi įdarbinimo agentūrų paslaugomis, ypač migrantų darbuotojų, apsaugą. Valstybės priemonės taip pat turi apimti asmenų,

nukentėjusių nuo priverstinio ar privalomojo darbo, reabilitaciją ir atsigavimą. Priemonės, kurių turėtų būti imamasi įgyvendinant Protokolo nuostatas, pasikonsultavus su darbuotojų ir darbdavių atstovais, turėtų būti įtvirtintos nacionaliniuose įstatymuose ar kituose teisės aktuose.

Atsižvelgdama į tai, kad dalis nuostatų, įtvirtintų Protokole, patenka į Europos Sąjungos išimtinės kompetencijos sritį arba yra susijusios su kitais klausimais, dėl kurių Europos Sąjunga yra priėmusi tam tikras taisykles, Protokolas sąveikauja su taisyklėmis, apimančiomis socialinės politikos, darbuotojų judėjimo laisvės ir bendrosios prekybos politikos sritis, Taryba 2015 m. lapkričio 10 d. priėmė sprendimą (ES) 2015/2071, kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti TDO 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolo 1–4 straipsnių nuostatas, susijusias su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, ir Tarybos sprendimą (ES) 2015/2037, kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti TDO 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo 2014 m. protokolo nuostatas, susijusias su socialine politika.

Šiuo metu Protokolą yra ratifikavusios 36 valstybės, tarp jų – Kipro Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Estijos Respublika, Suomijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika, Islandijos Respublika, Airija, Maltos Respublika, Latvijos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Norvegijos Karalystė, Lenkijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Švedijos Karalystė, Šveicarijos Konfederacija bei Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija 2016 m. sausio 13 d. raštu Nr. (22.21.) 3–180 „Dėl Europos Sąjungos Tarybos priimtų sprendimų“ informavo Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją apie priimtą teigiamą sprendimą dėl Protokolo ratifikavimo.

Pagal Protokolo 8 straipsnio 2 dalį, Protokolas įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo tos dienos, kurią generalinis direktorius užregistruoja dviejų narių ratifikavimo raštus. Protokolas TDO narei įsigalioja praėjus dvylikai mėnesių nuo jos ratifikavimo raštų užregistravimo datos. Taigi Protokolas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 9 d., o Lietuvos Respublikai jis įsigaliojęs ir taptų privalomas praėjus dvylikai mėnesių nuo jo ratifikavimo rašto, nusiųsto TDO generaliniam sekretoriui, užregistravimo datos.

Priėmus teisės aktus, Lietuvos Respublika įvykdys savo įsipareigojimus, susijusius su naryste TDO bei Europos Sąjungoje, ir prisidės prie kovos su priverstiniu ar privalomuoju darbu, užtikrinant tokio darbo panaikinimą, darbuotojų apsaugą ir efektyvias jų teisių gynimo priemones ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygmenimis.

Protokolui įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų nenumatoma.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktu, teikiamų teisės aktų projektų poveikio vertinimo rezultatų išvada pateikta kaip apibendrinta informacija šiame teikime, o svarstyti teikiamo įstatymo projekto – jo aiškinamajame rašte, kuriame taip pat apibūdinamos konkrečios teikiamame įstatymo projekte siūlomos teisinio reguliavimo priemonės ir jas pagrindžiantys argumentai.

Teisės aktų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų rengimo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Teisės aktų projektuose naujų sąvokų nepateikiama.

Teisės aktų projektai buvo paskelbti ir per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) pateikti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai, Valstybinei darbo inspekcijai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir visuomenės išvadoms gauti. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019 m. birželio 20 d. raštu Nr. (29.5 E-21) SD-3175 socialiniai partneriai informuoti apie teisės aktų

projektų paskelbimą TAIS.

Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos generaline prokuratūra, Valstybine darbo inspekcija prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Dėl Teisingumo ministerijos išvados 1 punkto pastabos, į kurią neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma. Iš socialinių partnerių ir visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Teisės aktų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Teisės aktų projektus parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Tarptautinių ir Europos Sąjungos reikalų skyriaus vyresnioji patarėja Vilmantė Miškinytė, tel. 8 706 68 260, el. p. vilmante.miskinyte@socmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolą“ projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl teikimo Lietuvos Respublikos Seimui ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolą“ projektas, 1 lapas.

3. Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Tarptautinės darbo organizacijos 1930 m. konvencijos dėl priverstinio ar privalomojo darbo protokolo ratifikavimo“ projektas, 1 lapas.

4. Aiškinamasis raštas, 6 lapai.

5. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2016 m. sausio 13 d. rašto Nr. (22.21.)3–180 „Dėl Europos Sąjungos Tarybos priimtų sprendimų“ kopija, 1 lapas.

6. Protokolo autentiško teksto anglų ir prancūzų kalbomis kopija, 14 lapų.

7. Protokolo vertimo į lietuvių kalbą kopija, 7 lapai.

8. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 16 lapų.

9. Derinimo pažyma, 1 lapas.

10. Atitikties lentelė Tarybos sprendimui (ES) 2015/2037, 1 lapas.

11. Atitikties lentelė Tarybos sprendimui (ES) 2015/2071, 1 lapas.

Laikinais einantis finansų ministro pareigas,
pavadojantis laikinais einanti socialinės
apsaugos ir darbo ministro pareigas

Vilius Šapoka

Vilmantė Miškinytė, tel. 8 706 68 260, el. p. vilmante.miskinyte@socmin.lt